

L'inspecturat da vischnancas infurmescha
Gemeindeinspektorat informiert Gemeinden

La regenza grischuna define- scha las pitgas da la politica da vischnancas

En la sessiun da december vegn il cussegl grond a tractar la missiva tar la revisiun parziala da la lescha da vischnancas e da la legislaziun davart la gulivaziun da finanzas. En quella preschenta la regenza grischuna al parlament instruments directivs per la concepziun futura da la politica da vischnancas. Ils dus projects furman a medem temp l'emprima etappa da la realisaziun d'in project che va pli lunsch e che tutga tar il program da la regenza 2005-2008. Quel collia ina refurma da las structuras territorialas cun ina nova concepziun da la repartiziun da las incumbensas e da la gulivaziun da finanzas.

Tuts dus projects han divers puncts cuminaivels. Els servan a realisar la constituziun chantunala, la sanaziun da las finanzas ed il program da la regenza. Il numnader communabel il pli impurtant è la promoziun da la collavuraziun intercommunala e da fusiuns da vischnancas. La refurma da las structuras territorialas è ina premissa impurtanta per concepìr da nov la repartiziun da las incumbensas e da la gulivaziun da finanzas tranter il chantun e las vischnancas. La classificaziun dal territori, la repartiziun da las incumbensas sco er la gulivaziun da finanzas èn elements characteristics d'in stadi cun in'organisaziun federalistica e s'influenzeschan vicendaivlamain. Quest sistem vegn actualmain

influenzà da differentes facturs. Il svilup demographic, tscherts process da liberalisaziun, il regress da resursas personalas e finanzialas tar in nivel da pretensiun e tar in sforz da prestaziun che creschan ad in crescer fan che las structuras communalas existentas arrivaran adina pli fitg sut pressiuin. Vitiers vegnan directivas politicas da la confederaziun (refurma da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la confederaziun ed ils chantuns, RFI; nova politica regionala, NPR) e dal chantun (constituziun chantunala, plan directiv, promoziun da l'economia).

La missiva da la regenza al cussegl grond po vegnir chargiada giu da la homepage da l'inspecturat da vischnancas (www.gi.gr.ch -> Gemeindewesen -> Allgemeines).

Sin basa da questa situaziun da partenza ha la regenza mess en il center da ses program la refurma da las structuras territorialas en connex cun la nova concepziun da la repartiziun da las incumbensas e da la gulivaziun da finanzas. La realisaziun da quest punct da svilup central nr. 23 duai succeder en etappas.

En in'emprima etappa duain vegnir elavuradas – en il rom da la revisiun da la lescha da vischnancas – la basa per reorganisar las corporaziuns regionalas sco er disposiziuns per fusiuns da vischnancas. Cun la revisiun parziala da la legislaziun davart la gulivaziun da finanzas duain vegnir rinforzads ils impuls per fusiuns da vischnancas e vegnir eliminads impediments correspondentes.

Cuntegn:	La regenza grischuna definescha las pitgas da la politica da vischnancas	1
	Nova classificaziun da las vischnancas en las gruppas da forza finanziaria a partir da l'onn 2006	2 - 3
	Ils posts chantunals da surveglianza èn stads durant quatter onns sut il presidi dal Grischun	4

Perquai ch'ils projects da revisiun da l'emprima etappa vulan en emprima lingia reformar ils territoris, duain vegnir explitgads en la part introductiva da la missiva ils principis da la refurma da las vischnancas avisada.

En quella vegnan descrits ils svilups en Grischun, ma er en ils auters chantuns, e mussadas las finamiras e las vias d'ina refurma da las vischnancas. La refurma da las vischnancas avisada duai servir en emprima lingia a rinforzar las vischnancas. Tras las numerusas soluziuns corporativas en il chantun vegnan ils meds finanzials liads ad intents e tras quai privads da l'influenza directa da las vischnancas. Cun furmar vischnancas pli grondas e cun schliar correspudentamain las corporaziuns tutgass la cumpetenzza dal preventiv puspè a la vischnanca. D'ina vart rinforza quai l'autonomia, da l'autra vart eliminescha quai dentant er ils deficits da democrazia. La refurma duai er pussibilitar d'ademplier las incumbensas en moda efectiva cun duvrar ils meds finanzials en moda economica e la finala stgaffir las premissas per reparter en moda optimala las incumbensas e per gulivar en moda efectiva las differenzas tranter las vischnancas. Cun cussegliaziun e cun meds finanzials vul la regenza promover e sustegnair process che vegnan iniziads da sut ensi. Ella sa distanziescha dentant d'ina planisaziun chantunala da fusiun.

En la segunda etappa sa tracti alura d'ina revisiun cumplessiva da la legislaziun davart la gulivaziun da finanzas, resguardond ils resultats d'ina examinaziun da l'organisaziun da las incumbensas e da la prestaziun sco er las pretensiuns da realisar la RFI sin plaun chantunal.

Nova classificaziun da las vischnancas en las gruppas da forza finanziaria a partir da l'onn 2006

Per ils onns 2006 e 2007 ha la regenza reparti da nov las vischnancas en las singulas gruppas da forza finanziaria (GFF). La nova classificaziun vegn fatga mintga dus onns e sa basa sin la calculaziun da la forza finanziaria e fiscala che sto vegnir fatga tenor la legislaziun davart la gulivaziun da finanzas. En questa publicaziun d'infurmaziun vegnis Vus a savair da tge che la forza finanziaria dependa e co che quella vegn calculada. Ina survista da la classificaziun da las vischnancas è agiuntada. Ella po vegnir chargiada giu da la homepage da l'inspecturat da vischnancas (www.gi.gr.ch).

La survista da la classificaziun da las vischnancas en gruppas da forza finanziaria mussa er las grondas differenzas en la capacitaad finanziaria da las vischnancas grischunas. Mo tar 52 vischnancas è l'index da forza finanziaria sur la media chantunala (gruppas da forza finanziaria 1 e 2), entant che totalmain 155 vischnancas han ina forza finanziaria pli pitschna (gruppas da forza finanziaria 3, 4 e 5). En las 52 vischnancas finanzialmain fermas abitescha dentant passa la mesadad da la populaziun grischuna. Ultra da las vischnancas da concessiun d'aua las pli grondas èn cunzunt ils centers turistics sco er ils buns lieus economics en la Val dal Rain grischuna sisum la glista da las vischnancas finanzialmain fermas.

La gruppa da las vischnancas finanzialmain las pli fermas sa sminuescha

En cumparegliaziun cun la classificaziun da la forza finanziaria 2004-2005 vegnan spustadas totalmain 25 vischnancas en in'otra classa. Questa valor è bler pli bassa che a chaschun da l'ultima calculaziun, nua che 38 vischnancas avevan gi da midar classa. Tar nov vischnancas sa tracti d'ina nova classificaziun al cunfin da la gruppa da forza finanziaria vischina, tschintg vischnancas fan ina midada pervi dal svilup da lur forza fiscala ed en quatter cas datti ina midada pervi da l'adattaziun dal pe da taglia. Dudesch vischnancas vegnan messas en in'otra classa tras la procedura excepziunala.

11 vischnancas cun 6'242 abitantas ed abitants s'avanzan en ina gruppa da la forza finanziaria pli ferma ed a medem temp appartegnan 14 vischnancas cun 38'367 abitantas ed abitants da nov ad ina gruppa da forza finanziaria pli debbla. Tar l'analisa da la midada da classa datti en egl che la differenza tar ils dumbers d'abitantas e d'abitants è considerabla. Quest fatg po vegnir attribuì a la nova classificaziun da la citad da Cuira en la gruppa 2.

Las duas vischnancas da Medel (Valragn) e da Spleia han decidì da fusiunar ad ina vischnanca per il 1. da schaner 2006. Perquai ha la regenza stui far ina nova classificaziun. Quai è succedì en il rom da la missiva al cussegl grond. Uschenavant ch'il parlament approvescha la fusiun en la sessiun da december, vegn la nova vischnanca da Spleia classificada per ils onns 2006 e 2007 en la gruppa da forza finanziaria 3. Il dumber da vischnancas grischunas sa reducescha tras quai a 207.

La suandanta survista mussa ils spustaments en la classificaziun tenor la forza finanziaria, e quai en cumparegliaziun da l'ultima perioda da calculaziun cun la nova. L'augment il pli grond datti tar la gruppa

da forza finanziaria 2 che ha uss 29 vischnancas.

Gruppa da forza finanziala	2004/ 2005		2006/ 2007		Spustament	
			augment	sminuziun	saldo	
Gr. da forza finanziaria 1	27	23	+ 0	-4	- 4	
Gr. da forza finanziaria 2	23	29	+ 7	-1	+ 6	
Gr. da forza finanziaria 3	50	48	+ 4	-6	- 2	
Gr. da forza finanziaria 4	59	57	+ 7	-9	- 2	
Gr. da forza finanziaria 5	49	50	+ 6	-5	+ 1	
Total	208		207		-1	

Igl è interessant da constatar ch'il dumber da las vischnancas finanzialmain las pli fermas (gruppa da forza finanziaria 1) è sa reduci cuntinuadamain durant las ultimas periodas da calculaziun:

Perioda da calculaziun	Dumber da vischnancas gruppa da forza finanziaria 1
1993 - 1994	41
1995 - 1996	40
1997 - 1998	39
1999	38
2000 - 2001	26
2002 - 2003	26
2004 - 2005	27
2006 - 2007	23

Da tge dependa la forza finanziaria?

La classificaziun da las vischnancas en tschintg gruppas da forza finanziaria è decisiva per graduar las contribuziuns chantunales a las vischnancas. En la dimensiun, en la quala las vischnancas finanzialmain debblas survegnan dapli subvenziuns che las vischnancas finanzialmain fermas, ha lieu indirectamain ina gulivaziun tranter las vischnancas. En quest connex vegn perquai discurre da la gulivaziun da finanzas indirecta. La forza fiscala da mintga singula vischnanca, che vegn eruida en il rom da las calculaziuns da la forza finanziaria, è dentant er impurtanta per la gulivaziun da finanzas directa. Uschia survegnan vischnancas cun ina forza fiscala pitschna contribuziuns dal fond da gulivaziun da finanzas per che lur forza fiscala s'avischia a la media chantunala. Cun la classificaziun da la forza finanziaria ha la regenza er fixà la gulivaziun da la forza fiscala per l'onn 2006.

La forza finanziaria da las vischnancas sa basa sin ils trais facturs „forza fiscala“, „grevezza fiscala“ e „basegn finanziel“ che vegnan integrads per mintgamai in terz en l'index da forza finanziaria. Per eruir ils singuls facturs vegnan resguardadas las suandantas basas las pli novas disponibilas:

Forza fiscala: Entradas da taglia ed in quart dals

tschairs d'aua sco er prestaziuns da cumpensaziun per perditas da l'utilisaziun da la forza idraulica per persuna da la populaziun. En quest connex vegnan resguardadas las suandantas taglias: las taglias sin las entradas e sin la facultad da las persunas nataralas sco er las taglias sin il gudogn e sin il chapital da las persunas giuridicas per la tariffa chantunala dals ultims dus onns disponibils, inclusiv las taglias supplementaras. Cuntegnidas en quai èn las taglias a la funtauna, las taglias sin il gudogn da liquidaziun e las taglias sin las expensas.

Grevezza fiscala: Pe da taglia communal en pertschients da la taglia chantunala simpla dals ultims dus onns disponibils.

Basegn finanziel: Il basegn finanziel sa cumpona dal basegn fundamental (import da basa da 50'000.– francs per vischnanca plus 100.– francs per abitanta u abitant), d'in basegn sin basa dal dumber da scolaras e da scolaras e d'in basegn sin basa da la surfatscha en la proporziun da 30, da 60 e da 10.

La classificaziun da las vischnancas en gruppas da forza finanziaria è decisiva per graduar las contribuziuns chantunales tenor la forza finanziaria. La graduaziun chaschuna per exempel che vischnancas finanzialmain debblas survegnan contribuziuns pli autas per la salarisaziun da lur persunas d'instrucziun che vischnancas finanzialmain fermas. Pli grondas che las graduaziuns èn e pli fitg che quai s'effectuescha en cas d'ina midada da classa. Ils tips da contribuziun ils pli impurtants che vegnan graduads tenor la forza finanziaria èn enumerads en la suandanta survista.

Subvenziuns impurtantas dependentas da la forza finanziaria					
Tip da contribuziun	Tariffa da contribuziun en %, graduada tenor las gruppas da forza finanziaria				
	1	2	3	4	5
mesiraziun funsila	30	30	40	50	50
planisaziuns localas	20	20	25	30	30
salarisaziun da las persunas d'instrucziun	20	28	37	46	55
salarisaziun da las persunas d'instrucziun da la scolina	10	20	30	40	50
contribuziuns supplementaras per la polizia da fiev	0	0	5	7.5	10
construcziun da chasas da persunas attempadas e da tgira	50	53	57	61	65
edifizis da scola	10	17.5	25	32.5	40
construcziun da scolinas	0	0	0	40	40
implants da protecziun civila (publics)	15	17.5	20	22.5	25

Ils posts chantunals da surveglianza èn stads durant quatter onns sut il presidi dal Grischun

Ils posts chantunals da surveglianza da las finanzas communalas barattan regularmain lur experientschas en il rom d'ina conferenza. Ils ultims quatter onns sut la direcziun dal Grischun. L'antierur cusseglier guvernativ Klaus Huber ha represchentà la conferenza, Haimo Heisch, il schef da l'inspecturat da vischnancas, ha manà la cumissiun. A chaschun da la conferenza dals 22 da settember 2005 a Genevra ha uss midà il presidi dal Grischun al chantun Tessin.

Sforzs da coordinar la surveglianza chantunala da finanzas sur da las vischnancas en l'entira Svizra e d'armonisar las finanzas e la contabilitad n'èn betg novs. La fundaziun da la conferenza dals posts chantunals da surveglianza da las finanzas communalas (CPSC) datescha numnadain da l'onn 1945. Suenten ina fasa da scuntradas sporadicas che ha durà circa trais decennis ha la conferenza – en connex cun il svilup dal model armonisà da contabilitad (MAC) dapi il cumenzament dals onns otganta – intensivà il barat d'experientschas ed organisà occurrenz annualas. La structura da la conferenza è dentant restada concisa en tut quests 58 onns. Ina cumissiun che consista da set fin nov persunas responsablas per la surveglianza da finanzas dals singuls chantuns prepara la radunanza annuala sco er dietas d'expertas e d'experts e fa propostas per recumandaziuns da la conferenza per mauns dals chantuns.

La conferenza dispoza er d'in fegl d'infurmaziun. En il fegl d'infurmaziun da la conferenza vegnan publicadas mintga onn las valurs medias dals indicaturs da finanzas da tut ils chantuns, novaziuns tar las finanzas e tar la contabilitad sco er las recumandaziuns da la conferenza. Il fegl d'infurmaziun da la conferenza po er vegnir chargià giu da la homepage da l'inspecturat da vischnancas sut www.gi.gr.ch -> Publikationen -> KKAG-Info.

Las recumandaziuns las pli impurtantas publicadas dapi l'onn 1983 concernan ils suandants temas:

1983: pretensiuns minimalas per l'introducziun dal MAC (tariffa d'amortisaziun 10 %)

1987: recumandaziun d'adattar ils quatter indicaturs „grad d'atgna finanziaziun“, „quota d'atgna finanziaziun“, „quota dal servetsch da chapital“ e „quota da la grevezza da tschains“ en tut la Svizra

2001: pretensiuns minimalas a la surveglianza dals chantuns (fehl d'infurmaziun da la CPSC nr. 10 / 8 da mars 2001)

2003: surveglianza en cas da privatisaziuns d'incumbensas communalas (fehl d'infurmaziun da la CPSC nr. 13 / 7 da mars 2003)

2005: dus novs indicaturs da finanzas per ils indicaturs ch'èn vegnids recumandads fin uss:

Quota dal indebitament brut: debits bruts (incl. quintes spezialas) en pertschient dal retgav finanziel

Quota d'investiziun: investiziun brutta en pertschient da las expensas consolidadas

Ils detagls e las furmlas da calculaziun vegnan publicads ensemen cun il fehl d'infurmaziun da la CPSC (october / november 2005) sin nossa homepage sut www.gi.gr.ch -> Publikationen -> KKAG-Info.

Ultra da tractar dumondas da la surveglianza è la prioritad da la lavur da la cumissiun durant ils quatter onns dal presidi grischun vegnida messa sin il svilup supplementar dals indicaturs da finanzas. La cumissiun è er stada en stretg contact cun la gruppa da lavur „svilup supplementar dal MAC“ ch'è vegnida nominada da la conferenza da las directuras e dals directurs chantunals da finanzas. En vista ch'il squitsch sin las finanzas publicas daventa pli e pli grond e che las pretensiuns ad in rendaint transparent e normà creschan ad in crescher, vegn la conferenza ad avair er en l'avegnir ina funcziun-clav per l'infurmaziun e per la comunicaziun.

La cuminanza d'interess da las vischnancas pitschnas sa raduna ils 12 da november 2005

La cuminanza d'interess da las vischnancas pitschnas dal Grischun organischa dapi l'onn 1987 ina dieta annuala per barattar infurmaziun ed experientschas. Il tema da la dieta da quest onn sa cloma:

Plaschairs e displaschairs d'ina presidenta communal u d'in president communal; da la pratica – per la pratica

La referenta Silvia Casutt, Falera, sco er ils dus referents Vito Stupan, Sta. Maria V.M., e Gieri Luzi, Cazas, disponan d'experientschas multifaras e pon senza dubi dar cussegls nizzaivels. Per eventualas dumondas en connex cun l'occurranza stat a disposiziun il secretari da la cuminanza d'interess da las vischnancas pitschnas Jean-Marc Rietmann, 7028 St. Peter, info@st-peter.ch.

Furmaziun supplementara:

www.bvr.ch, www.zvm.ch,
www.gemeindetreuhand.ch